

Motion till riksdagen

1988/89:T554

av Rolf Clarksson m.fl. (m)

Banverkets rätt att lånefinansiera investeringar

Genom 1988 års trafikpolitiska beslut och införandet av den så kallade vägtrafikmodellen har statens järnvägar delats i ett affärsverk för trafiken, SJ, och i en myndighet för infrastrukturen, banverket.

I samband med reformen har SJ fått en friare ställning än tidigare, bland annat innebärande en större affärsmässighet vad gäller investeringar och dessas finansiering.

Dessutom har införts den helt nya modellen att SJ betalar avgifter till banverket för utnyttjandet av spåranläggningar. Dessa avgifter skall, vad avser de rörliga avgifterna, anpassas till de beräknade kortsiktiga samhällsekonomiska marginalkostnaderna för järnvägstrafiken. Detta torde innebära att avgiften inte täcker avskrivningar på investeringskostnaderna.

De rörliga avgifterna kan alltså inte användas för att finansiera nya anläggningar. Detta strider dock mot vad regeringen föreslår skall gälla på vägsidan, som ju har utgjort förebild för avgifternas konstruktion vad beträffar banverket. Regeringen har ju i årets budgetproposition föreslagit att nya vägtrafikanläggningar i vissa fall skall kunna finansieras genom avgifter, dvs. avgifterna skall kunna vara så höga att de även täcker investeringskostnaderna.

För att uppnå den likställdhet med vägtrafiken som är målet med konstruktionen med ett separat banverk bör således införas en möjlighet till avgiftsfinansiering av investeringar även för järnvägar. Det blir därmed möjligt för banverket att ta upp lån på marknaden för sina investeringar, och därefter amortera lånen med hjälp av inkomster från de särskilda avgifter som syftar till att finansiera visst projekt.

Ett införande av denna finansieringsmodell för banverket skulle möjliggöra en fortsatt utbyggnad av bland annat västkustbanan till dubbelspår. Genom det underlag som finns för denna bana, bland annat som en del i Scandinavian Link, bör det inte möta några hinder att finansiera utbyggnaden på detta sätt. Utbyggnaden skulle öka kapaciteten och trafiken tillräckligt mycket för att göra investeringen lönsam.

Hemställen

Med anledning av vad som anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att banverket bör få rätt att ta upp lån på den öppna marknaden även för

investeringar i bananläggningar, samt att lånen skall få finansieras genom förhöjda avgifter på de bandelar vilka finansierats med dessa lån.

Mot. 1988/89
T554

Stockholm den 25 januari 1989

Rolf Clarkson (m)

Görel Bohlin (m)

Tom Heyman (m)

Sten Andersson (m)
i Malmö

Wiggo Komstedt (m)

Jan Sandberg (m)

Per Stenmarck (m)